

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudcem JUDr. Pavlem Kumprechtem ve věci

žalobce: **DLS, spol. s r.o.**
IČO: 615 05 129
se sídlem Těšnov 1163/5, Nové Město, 110 00 Praha 1
zastoupen Mgr. Janem Blažkem, advokátem
se sídlem Riegrova 223/20, 301 00 Plzeň

proti
žalovanému: **Krajský úřad Královéhradeckého kraje**
se sídlem Pivovarské náměstí 1245, Hradec Králové

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 11. 2017, č. j. KUKHK – 33422/DS/2017/DV,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalovaným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobce proti rozhodnutí Městského úřadu Dvůr Králové nad Labem (dále jen „správní orgán“) ze dne 26. 4. 2017, č. j. MUDK-ODP/36032-2017/kld 23600-2016/kld, a toto potvrdil. Tímto prvoinstančním správním

rozhodnutím byl žalobce ve spojeném řízení uznán vinným ze spáchání správního deliktu podle ustanovení § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů (dále i jen „zákon o silničním provozu“ či „silniční zákon“). Tohoto správního deliktu se měl dopustit tím, že ve čtyřech dále uvedených případech řidič, jehož totožnost není správnímu orgánu známá, a to (dále výňatek z výroku žalovaného rozhodnutí):

„1) dne 10. 04. 2016 v 15:53 hod. na pozemní komunikaci v obci Choustníkovo Hradiště, silnice I/37 směr Trutnov, okr. Trutnov, v úseku platnosti dopravní značky IZ 4a „Obec“ a IZ 4b „Konec obce“, při řízení motorového vozidla Opel Astra, registrační značky x, překročil nejvyšší dovolenou rychlost jízdy v obci stanovenou zvláštním právním předpisem na 50 km/h, přičemž mu byla automatizovaným technickým prostředkem typu SYDO Traffic Velocity, výrobní číslo GEMVEL0007 naměřena rychlost jízdy 63 km/h. Při zvážení možné odchylky měřicího zařízení ve výši ± 3 km/h tedy byla naměřena nejnižší skutečná rychlost jízdy 60 km/h, čímž řidič porušil ustanovení § 18 odst. 4 zákona o silničním provozu a dopustil se přestupku dle ustanovení § 125c odst. 1 písm. f) bod 4 zákona o silničním provozu.

2) dne 09. 05. 2016 v 12:32 hod. na pozemní komunikaci v obci Choustníkovo Hradiště, silnice I/37 směr Trutnov, okr. Trutnov, v úseku platnosti dopravní značky IZ 4a „Obec“ a IZ 4b „Konec obce“, při řízení motorového vozidla Škoda Octavia, registrační značky x, překročil nejvyšší dovolenou rychlost jízdy v obci stanovenou zvláštním právním předpisem na 50 km/h, přičemž mu byla automatizovaným technickým prostředkem typu SYDO Traffic Velocity, výrobní číslo GEMVEL0007 naměřena rychlost jízdy 63 km/h. Při zvážení možné odchylky měřicího zařízení ve výši ± 3 km/h tedy byla naměřena nejnižší skutečná rychlost jízdy 60 km/h, čímž řidič porušil ustanovení § 18 odst. 4 zákona o silničním provozu a dopustil se přestupku dle ustanovení § 125c odst. 1 písm. f) bod 4 zákona o silničním provozu.

3) dne 27. 06. 2016 v 15:44 hod. na pozemní komunikaci v obci Choustníkovo Hradiště, silnice I/37 směr Trutnov, okr. Trutnov, v úseku platnosti dopravní značky IZ 4a „Obec“ a IZ 4b „Konec obce“, při řízení motorového vozidla Opel Corsa-E, registrační značky x, překročil nejvyšší dovolenou rychlost jízdy v obci stanovenou zvláštním právním předpisem na 50 km/h, přičemž mu byla automatizovaným technickým prostředkem typu SYDO Traffic Velocity, výrobní číslo GEMVEL0007 naměřena rychlost jízdy 64 km/h. Při zvážení možné odchylky měřicího zařízení ve výši ± 3 km/h tedy byla naměřena nejnižší skutečná rychlost jízdy 61 km/h, čímž řidič porušil ustanovení § 18 odst. 4 zákona o silničním provozu a dopustil se přestupku dle ustanovení § 125c odst. 1 písm. f) bod 4 zákona o silničním provozu.

4) dne 11. 07. 2016 v 10:09 hod. na pozemní komunikaci v obci Choustníkovo Hradiště, okr. Trutnov, silnice I/37 směr Jaroměř, v úseku platnosti dopravní značky IZ 4a „Obec“ a IZ 4b „Konec obce“, při řízení motorového vozidla Opel Meriva, registrační značky x, překročil nejvyšší dovolenou rychlost jízdy v obci stanovenou zvláštním právním předpisem na 50 km/h, přičemž mu byla automatizovaným technickým prostředkem typu SYDO Traffic Velocity, výrobní číslo GEMVEL0007 naměřena rychlost jízdy 65 km/h. Při zvážení možné odchylky měřicího zařízení ve výši ± 3 km/h tedy byla naměřena nejnižší skutečná rychlost jízdy 62 km/h, čímž řidič porušil ustanovení § 18 odst. 4 zákona o silničním provozu a dopustil se přestupku dle ustanovení § 125c odst. 1 písm. f) bod 4 zákona o silničním provozu“,

porušil ustanovení § 10 odst. 3 silničního zákona, neboť jako provozovatel čtyř shora uvedených motorových vozidel nezajistil, aby při jejich užití na pozemních komunikacích byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na nich stanovená tímto zákonem, za což mu byla uložena pokuta ve výši 2.000,-Kč a povinnost nahradit náklady řízení v paušálně stanovené výši 1.000,-Kč. Proti tomuto prvoinstančnímu správnímu rozhodnutí podal žalobce v zákonné lhůtě prostřednictvím svého právního zástupce odvolání, přičemž ten o něm rozhodl žalobou napadeným rozhodnutí. Žalobce odůvodnil žalobu následujícím způsobem.

II. Obsah žaloby

2. Žalobce předně namítal, že má za to, že se orgány veřejné správy zúčastněné na řízení nedostatečně vypořádaly s předloženými důkazy, čímž podle něho nedodržely základní zásady správního řízení, a to zejména zásadu oficiality a zásadu materiální pravdy, a dále tak porušily i ust. § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu. Dle něho lze totiž projednat správní delikt (přestupek) provozovatele vozidla pouze pokud správní orgán učiní nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku a nezahájí řízení o přestupku a věc odloží, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě, nebo řízení o přestupku zastavil, protože obviněnému z přestupku nebylo spáchání skutku prokázáno.
3. V přezkoumávané věci měl správní orgán zahájit řízení proti určitým osobám, když mu byly sděleny údaje o totožnosti řidičů. Správní orgán prý vykládal veškeré důkazy pouze v neprospěch žalobce a některé důkazy navržené žalobcem dokonce ani neprovedl, aniž by přitom takový postup jakkoliv zdůvodnil.
4. Poté žalobce shrnul protiprávní jednání, z nichž správní orgán vycházel při rozhodování o předmětném správním deliktu. Konstatoval, že (dále citace ze žaloby):

„Žalobci je kladeno za vinu, že se výše uvedeného správního deliktu (přestupku) dopustil tím, že:

- neznámý řidič dne 10. 4. 2016 v 15:53 hodin, s motorovým vozidlem reg. zn. x (dále jen jako „vozidlo č. 1“) na pozemní komunikaci v obci Choustníkovo Hradiště, silnice I/37 směr Trutnov, okr. Trutnov, překročil nejvyšší dovolenou rychlost jízdy v obci 50 km/h stanovenou zvláštním právním předpisem, kdy automatizovaným technickým prostředkem typu SYDO Traffic Velocity používaným bez obsluhy při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích, mu byla naměřena rychlost jízdy 63 km/h, při zvážení možné odchylky měřicího zařízení ve výši ± 3 km/h, tedy byla naměřena nejnižší skutečná rychlost jízdy 60 km/h (dále jen jako „přestupek č. 1“);

- neznámý řidič dne 9. 5. 2016 ve 12:32 hodin, s motorovým vozidlem reg. zn. x (dále jen jako „vozidlo č. 2“) na pozemní komunikaci v obci Choustníkovo Hradiště, silnice I/37 směr Trutnov, okr. Trutnov, překročil nejvyšší dovolenou rychlost jízdy v obci 50 km/h stanovenou zvláštním právním předpisem, kdy automatizovaným technickým prostředkem typu SYDO Traffic Velocity používaným bez obsluhy při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích, mu byla naměřena rychlost jízdy 63 km/h, při zvážení možné odchylky měřicího zařízení ve výši ± 3 km/h, tedy byla naměřena nejnižší skutečná rychlost jízdy 60 km/h (dále jen jako „přestupek č. 2“);

- neznámý řidič dne 27. 6. 2016 v 15:44 hodin, s motorovým vozidlem reg. zn. x (dále jen jako „vozidlo č. 3“) na pozemní komunikaci v obci Choustníkovo Hradiště, silnice I/37 směr

Trutnov, okr. Trutnov, překročil nejvyšší dovolenou rychlost jízdy v obci 50 km/h stanovenou zvláštním právním předpisem, kdy automatizovaným technickým prostředkem typu SYDO Traffic Velocity používaným bez obsluhy při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích, mu byla naměřena rychlost jízdy 64 km/h, při zvážení možné odchylky měřicího zařízení ve výši ± 3 km/h, tedy byla naměřena nejnižší skutečná rychlost jízdy 61 km/h (dále jen jako „přestupek č. 3“);

- neznámý řidič dne 11. 7. 2016 v 10:09 hodin, s motorovým vozidlem reg. zn. x (dále jen jako „vozidlo č. 4“) na pozemní komunikaci v obci Choustníkovo Hradiště, silnice I/37 směr Jaroměř, okr. Trutnov, překročil nejvyšší dovolenou rychlost jízdy v obci 50 km/h stanovenou zvláštním právním předpisem, kdy automatizovaným technickým prostředkem typu SYDO Traffic Velocity používaným bez obsluhy při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích, mu byla naměřena rychlost jízdy 65 km/h, při zvážení možné odchylky měřicího zařízení ve výši ± 3 km/h, tedy byla naměřena nejnižší skutečná rychlost jízdy 62 km/h (dále jen jako „přestupek č. 4“).

Žalobce však již před vydáním prvoinstančního rozhodnutí správnímu orgánu I. stupně sdělil, že všechna uvedená vozidla poskytl k užívání společnosti CZECH RENT A CAR s.r.o., IČO: 251 10 799, se sídlem Praha 3, Táboritská 23, PSČ 130 87 (dále jen jako „CRC“), a to na základě smluv o operativním leasingu. Na základě těchto smluv společnost CRC pronajímá uvedená vozidla v rámci své podnikatelské činnosti jako autopůjčovna třetím osobám.“

5. Žalobce zdůrazňoval, že prvoinstančnímu správnímu orgánu doložil výše uvedené skutečnosti příslušnými smlouvami o operativním leasingu, které zároveň konkrétně specifikoval. Rovněž správnímu orgánu doložil, že:
 - **v případě přestupku č. 1** označil za řidiče vozidla osobu X. L., který měl v době spáchání tohoto údajného přestupku vozidlo č. 1 v užívání na základě nájemní smlouvy č. 000144113, ze dne 10. 5. 2016, uzavřené se společností CRC,
 - **v případě přestupku č. 2** označil za řidiče osobu O. L., který měl v době spáchání tohoto údajného přestupku vozidlo č. 2 v užívání na základě nájemní smlouvy č. 000144906 ze dne 9. 5. 2016, uzavřené se společností CRC.
 - **v případě přestupku č. 3** označil za řidiče osobu L. R., který měl v době spáchání tohoto údajného přestupku vozidlo č. 3 v užívání na základě nájemní smlouvy ze dne 27. 6. 2016, uzavřené se společností CRC,
 - **v případě přestupku č. 4** označil za řidiče osobu J. C. M. G., který měl v době spáchání tohoto údajného přestupku vozidlo č. 4 v užívání na základě nájemní smlouvy č. 000146710 ze dne 11. 7. 2016, uzavřené se společností CRC.
6. Žalobce správnímu orgánu doložil a prokázal tyto skutečnosti před vydáním prvoinstančního rozhodnutí, a to jednak příslušnými nájemními smlouvami a dále též kopiemi dokladů totožnosti jednotlivých řidičů. Právě tímto způsobem sdělil správnímu orgánu údaje o totožnosti skutečných řidičů všech předmětných vozidel (pana L., pana L., pana R. a pana G.). Nedílnou součástí uvedených nájemních smluv, na základě kterých měli označení řidiči uvedená vozidla v inkriminovanou dobu v užívání, přitom byly obchodní podmínky společnosti CRC, na jejichž základě řidiči nesměli bez předchozího písemného souhlasu společnosti CRC přenechat užívání vozidla jiným osobám, než jsou uvedeny v nájemní smlouvě. Písemný souhlas společnosti CRC k

užívání vozidel jinou osobou přitom nebyl dán ani v jednom případě. Je tedy zřejmé, že nikdo jiný, než označení řidiči, předmětná vozidla řídit ani nemohli.

7. V době spáchání uvedených přestupků (tj. přestupku č. 1, přestupku č. 2, přestupku č. 3 a přestupku č. 4) tedy řídili vozidla označení řidiči - klienti společnosti CRC, kteří měli předmětná vozidla najata na základě nájemních smluv. Tato žalobní tvrzení zároveň žalobce dokládal příslušnými nájemními smlouvami a kopiemi dokladů totožnosti pánů L., L., R. a G. A žalobce pokračoval s tím, že:

„Přestože však žalobce splnil svou povinnost, když správnímu orgánu sdělil údaje o totožnosti skutečných řidičů a dokonce mu poskytl fotokopie dokladů jejich totožnosti, správní orgán neučinil prakticky žádné kroky k tomu, aby zjistil, které konkrétní fyzické osoby předmětná vozidla v době spáchání přestupků řídily.

Účastník řízení přitom již před vydáním napadeného rozhodnutí namítal, že nejsou splněny podmínky pro postup podle ust. § 125f zákona o silničním provozu, tedy pro projednání správního deliktu (přestupku) provozovatele vozidla. Podle ust. § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu totiž obecní úřad obce s rozšířenou působností může projednat správní delikt (přestupek) provozovatele vozidla, pouze pokud učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku; tím je zdůrazněna sekundární povaha odpovědnosti provozovatele vozidla vůči primární odpovědnosti řidiče vozidla za přestupek.

V odůvodnění napadeného rozhodnutí vztahujícího se k přestupku č. 1, přestupku č. 2 a přestupku č. 4, odvolací správní orgán uvádí, že v rámci správního řízení bylo těmto řidičům zasláno po jedné výzvě, přičemž tyto výzvy se správnímu orgánu vrátily jako nedoručené. Na tomto místě žalobce namítá, že takovýto postup považuje za hrubě nedostačující. Lze si totiž poměrně jednoduše představit, že uvedené osoby mohly od doby spáchání přestupku v ČR například změnit místo trvalého pobytu (v rámci dané země), což by bylo zjiřitelné například dotazem na příslušný orgán dané země, a to postupem podle ust. § 13 odst. 6 správního řádu. Správní orgán však nic takového neučinil, spokojil se se zasláním pouze jediné výzvy, která se mu v těchto případech vrátila jako nedoručitelná a dále již nečinil žádné kroky za účelem zjištění skutečných řidičů. Takovýto výklad, resp. postup správního orgánu přitom vede ke zcela absurdnímu závěru, že stačí změnit své (trvalé) bydliště a pachatel přestupku unikne jakémukoliv postihu.

V odůvodnění napadeného rozhodnutí vztahujícího se k přestupku č. 3 pak správní orgán v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvádí, že tomuto řidiči (panu R.) byly zaslány dvě výzvy k podání vysvětlení, přičemž pan R. si obě převzal, avšak na tyto nikterak nereagoval. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí (na str. 10) uvádí, že podmínka podle ust. § 125 odst. 4 zákona o silničním provozu je naplněna mimo jiné v případě, je-li označena osoba, která odepře podání vysvětlení z důvodu podle ust. § 60 odst. 1 věty za středníkem zákona o přestupcích. Zde však žalobce upozorňuje na to, že žalovaný na výzvu vůbec nereagoval, a tudíž nedošlo k odepření podání vysvětlení z důvodu uvedeného v citovaném ustanovení. Z tohoto důvodu měl správní orgán využít některý ze zajišťovacích institutů a například uložit panu R. pořádkovou pokutu. Nic takového však správní orgán neučinil.

Žalovaný sice v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvádí, že dospěl k závěru, že správní orgán I. stupně při řešení tohoto správního deliktu postupoval dle § 3 správního řádu, tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2 správního řádu. Žalobce však s takovýmto názorem nesouhlasí, neboť má za to, že za situace, kdy byly správnímu orgánu poskytnuty

veškeré indicie směřující ke zjištění konkrétních řidičů vozidel v době spáchání přestupku, bylo povinností správního orgánu vynaložit podstatně větší úsilí, než je toliko zaslání jedné, resp. dvou formálních výzev k podání vysvětlení.

Žalovaný napadené rozhodnutí opírá mimo jiné o rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015 – 46, a dále pak o rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2016, č. j. 4 As 123/2016- 24. Na tomto místě je však nutno uvést, že v obou případech Nejvyšší správní soud řešil po skutkové stránce diametrálně odlišný případ, v němž se účastník řízení - žalobce snažil obstrukčním jednáním mařit správní řízení a v němž jako zástupce účastníka řízení v obou případech vystupovala osoba jednající za společnost nabízející pojištění proti pokutám. Pouhé srovnávání obou případů považuje žalobce za naprosto absurdní. V řešeném případě žalobce poskytl takový důkazní materiál, že nemůže být pochybností o tom, které konkrétní fyzické osoby předmětná vozidla řídili, a zároveň poskytl kopie jejich dokladů totožnosti, takže při případném podání vysvětlení by tyto osoby bylo možné ztotožnit. Je zřejmé, že se ze strany žalobce nemohlo jednat o žádnou obstrukci a že žalobce měl opravdový zájem pomoci správnímu orgánu objasnit skutkový stav věci tak, aby mohlo dojít ke spravedlivému potrestání skutečného pachatele.

Účastník řízení v této souvislosti poukazuje na judikaturu správních soudů, konkrétně např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2016, č.j. 3 As 204/2015-22, v jehož odůvodnění Nejvyšší správní soud detailním způsobem popisuje, jak by měl správní orgán postupovat a jaké úsilí je třeba vynaložit k naplnění dikce zákona. Nejvyšší správní soud pak dovodil, že ani zaslání dvou zásilek – výzev k podání vysvětlení, nemusí představovat dostatečné úsilí, nepodaří-li se je řádně doručit. V prvních třech případech přitom správní orgán uvedl, že zaslal pouze jedinou výzvu, tato se mu vrátila jako nedoručená, a toto považoval za dostatečné úsilí. Správní orgán tedy evidentně považoval za úsilí prakticky jakoukoliv činnost vyjma odeslání jedné formulářové výzvy. V posledním čtvrtém případě pak správní orgán uvedl, že zaslal výzvy dvě, přičemž obě byly řádně doručeny, nicméně na ně nikdo nereagoval, a tudíž žádné další kroky již činit ani nemohl. Rovněž v tomto případě se jedná o zřejmý nesmysl, neboť správní orgán je ze zákona nadán určitými pravomocemi, které účastník řízení nemá, a tím je například uložení pořádkové pokuty. To, že správní orgán tyto své pravomoce nevyužívá, pak již nemůže jít k tíži účastníka řízení. Je tedy zřejmé, že správní orgány si ust. §125f zákona o silničním provozu vyložily v rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu a výsledkem je rozhodnutí, v němž lze spatřovat nedůvodné rozdíly oproti jiným skutkově obdobným případům.“

8. Podle žalobce tak správní orgán nevynaložil dostatečné úsilí za účelem zjištění pachatelů přestupků, rezignoval na řádné zjištění skutkového stavu a namísto toho zahájil řízení o správním deliktu (přestupku) s provozovatelem vozidla, pro nějž však nebyly splněny zákonné podmínky. Tento vadný postup pak aproboval i žalovaný.
9. Zdůraznil přitom, že předmětem jeho podnikání, jakož i společnosti CRC, je pronájem motorových vozidel, stejně jako tomu bylo v případě, na který se vztahuje rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2016, č. j. 3 As 204/2015-22. Na tento předmět podnikání poukazyval zejména proto, že smyslem zavedení skutkové podstaty daného správního deliktu provozovatele vozidla bylo zamezit účelovému odmítnutí podání vysvětlení s odkazem na ust. § 60 odst. 1 věty za středníkem zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, kdy v důsledku tohoto odmítnutí podání vysvětlení nebylo možné prokázat, kdo byl skutečným pachatelem přestupku a potrestán nemohl být nikdo. Správní delikt (přestupek) provozovatele vozidla byl tak zaveden, aby možnost odmítnout podání

vysvětlení nebyla zneužívána a provozovatel se nemohl vyhnout zaplacení pokuty pouze na základě tvrzení, že vozidlo řídila jeho osoba blízká a že údaje o její totožnosti nemůže správnímu orgánu sdělit. U žalobce ale nebylo postupem správního orgánu účelu ustanovení § 125f o správním deliktu (přestupku) provozovatele vozidla dosaženo, a to právě s ohledem na předmět podnikání žalobce, popř. společnosti CRC, kterým je pronájem motorových vozidel třetím (cizím) osobám, které k žalobci nemají žádný blízký vztah.

10. Krom toho žalobce netajil, kdo byl skutečným řidičem předmětného vozidla a správnímu orgánu doložil nájemní smlouvy a doklady totožnosti skutečných řidičů. Tímto postupem pomohl správnímu orgánu ke zjištění skutečných pachatelů přestupků v nejvyšší možné míře, kterou po něm lze požadovat. Z doložených údajů o řidičích je zřejmé, že se žalobce nijak nesnažil správnímu orgánu zatajit, kdo řídil předmětná vozidla v době spáchání přestupků a měl tak zájem na tom, aby byl potrestán skutečný pachatel. Nicméně žalobce nedisponuje takovými pravomocemi jako správní orgán (například možnosti uložit pořádkovou pokutu či předvedení při dobrovolném nesplnění povinnosti podat vysvětlení).
11. Žalobce uzavřel žalobu konstatováním, že jemu uložená pokuta nenaplní účel předmětného ustanovení (zvýšení míry dodržování pravidel provozu na pozemních komunikacích) rozhodně nedojde a že objektivní odpovědnost zneužil i sám správní orgán, kdy bez jakékoliv snahy zjistit skutečné pachatele pouze formálně potrestal provozovatele vozidla. To, co žalobce uvedl výše, a proč považuje napadené rozhodnutí za nezákonné, poté shrnul do následujících bodů:
 - správní orgán před zahájením řízení o správním deliktu (přestupku) provozovatele vozidla neučinil nezbytné kroky ke zjištění pachatelů přestupků, neboť těmto zaslal pouze výzvy k podání vysvětlení, kdy ve třech případech se tyto nepodařilo doručit a v jednom případě ani na opakovanou výzvu označený řidič nereagoval; správní orgán pak již nečinil žádné další kroky;
 - správní orgán postupoval v řízení o správním deliktu (přestupku) nezákonně, když zahájil řízení proti provozovateli vozidla, ačkoli pro takovéto řízení nebyly splněny zákonné podmínky;
 - žalovaný své rozhodnutí opírá zejména o rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015 – 46, a o rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2016, č. j. 4 As 123/2016- 24, přičemž obě tato rozhodnutí byla vydána na základě diametrálně odlišného skutkového stavu a aplikaci předmětných rozhodnutí na odlišný skutkový stav nijak neodůvodnil;
 - správní orgán rozhodl takovým způsobem, že vznikly nedůvodné rozdíly (ust. § 2 odst. 4 správního řádu), přičemž tyto rozdíly nejsou v napadeném rozhodnutí nikterak odůvodněny (rozpor minimálně s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2016, č. j. 3 As 204/2015-22);
 - správní orgán nerespektoval smysl a účel zákona (ust. § 2 odst. 2 správního řádu), kdy zavedení správního deliktu provozovatele mělo zabránit zneužívání odmítnutí podání vysvětlení s odkazem na osobu blízkou (viz ust. § 60 odst. 1 věta první za středníkem zákona č. 200/1990 Sb.).

12. Vzhledem k tomu navrhoval, aby Krajský soud v Hradci Králové zrušil žalované rozhodnutí pro nezákonnost, a věc žalovanému vrátil k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

13. Žalovaný se vyjádřil k žalobě podáním ze dne 25. 1. 2018. Shrnul v něm průběh správního řízení, jehož výsledkem bylo žalované rozhodnutí, jakož i žalobní námitky a odkázal se ohledně nich na odůvodnění žalovaného rozhodnutí, v němž se prý věci podrobně zabýval. Zdůraznil, že (dále citace ze závěru napadeného rozhodnutí):

„Provozovatel vozidla plně odpovídá za aktuálnost údajů o totožnosti řidiče vozidla, které správnímu orgánu sdělil. Požadavek, aby správní orgány činily rozsáhlé kroky k nalezení přestupce, by směřoval proti smyslu úpravy správního deliktu provozovatele vozidla; pokud však správní orgány budou mít (ať již na základě označení řidiče provozovatelem vozidla nebo z jiných indicií) reálnou možnost zjistit přestupce, musí se o to pokusit. Pokud vyjde najevo, že uvedené údaje řidiče jsou nesprávné či neaktuální, nebo se nedaří řidiči doručovat, jde toto zjištění k tíži provozovatele vozidla.

K námitce žalobce, že všechna uvedená vozidla poskytl k užívání společnosti CZECH RENT A CAR s.r.o., IČ 251 10 799, se sídlem Praha 3, Táboritská 23, PSČ 130 87, a to na základě smluv o operativním leasingu, a tato společnost pak dále pronajímala uvedená vozidla v rámci své podnikatelské činnosti jako autopůjčovna třetím osobám, žalovaný uvádí, že dle § 2 písm. b) zákona o silničním provozu je provozovatelem vozidla vlastník nebo jiná osoba, která je jako provozovatel zapsána v registru silničních vozidel podle zvláštního právního předpisu nebo obdobné evidenci jiného státu. Podle výpisu z centrálního registru vozidel byl, v době spáchání přestupku provozovatelem předmětných vozidel, žalobce.

Dle názoru žalovaného byl ve správním řízení bez pochybností zjištěn provozovatel vozidla, který má dle § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu povinnost zajistit, aby byly při použití vozidla na pozemní komunikaci dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích. Provozovatel vozidla je trestán za to, že jako provozovatel vozidla v rozporu s § 10 zákona o silničním provozu nezajistil, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem.“

14. Žalovaný uzavřel své vyjádření k žalobě tím, že k řízení přistoupil odpovědně a nezaujatě, posoudil všechny relevantní skutečnosti a žalované rozhodnutí považuje za věcně správné, odpovídající zjištěným a ničím nevyvráceným skutečnostem. Vzhledem k tomu navrhoval žalobu jako nedůvodnou zamítnout.

IV. Jednání krajského soudu

15. Krajský soud projednal žalobu dne 28. 6. 2019. Žalovaný se z účasti na tomto jednání předem písemně omluvil, jednání přítomný žalobce při něm setrval na svých dosavadních stanoviscích. Zdůraznil, že žalobcova výlučná činnost spočívá v poskytování vozidel autopůjčovně Eurocar. Je to jedna z největších evropských autopůjčoven, která se specializuje výlučně na nová vozidla, tzn. do 20 tis. km či 6 měsíců jejich stáří. Z toho vyplývá i výše denního nájmu, která začíná na 2.000 Kč denně. Tato vozidla si zásadně půjčují manažeři, kteří přilétají letadlem do Prahy na Ruzyň, vozidlo mají objednané i zaplacené dopředu přes společnost, za kterou jednou, je to tedy v zásadě firemní klientela. Na letišti předloží před předáním vozidla řidičský a občanský průkaz. Oba tyto doklady

se zaznamenají na kamerový systém, řádně schválený a povolený a osoby, kterým se vůz poskytuje, podepíší smlouvu, ve které se zavazují, že budou výlučnými řidiči půjčeného vozidla. Všechna tato bezpečnostní opatření vznikla dlouhodobou spoluprací s policií a pojišťovnami.

16. Vzhledem k tomu je žalobce v okamžiku zjištění přestupku schopný poskytnout přestupkovému orgánu úplné osobní údaje řidiče, včetně zaměstnavatele. Jedná se ve velkém množství o osoby navštěvující Českou republiku opakovaně a i z tohoto důvodu by jistě nebylo jejich zájmem neplatit pokuty na základě výzev, které by jim do místa bydliště došly. Právě proto má žalobce za to, že věděl-li správní orgán o existenci osoby, která měla ten který přestupek spáchat, znal všechny potřebné informace k navázání kontaktu s ní, měl tak učinit a následně s těmito osobami vést přestupková řízení a nikoliv se žalobcem řízení o správním deliktu.
17. V závěrečném návrhu zástupce žalobce zdůraznil, že daná věc má pro něho zvláštní význam. Denně se totiž takto zapůjčuje cca 500 vozidel, a to v naprosté většině cizincům. Na žalobním petitu, tedy na tom, aby bylo žalované rozhodnutí z důvodů v žalobě uvedených zrušeno a věc vrácena žalovanému k dalšímu řízení s příslušným právním názorem, setrval v plném rozsahu.

V. Skutková zjištění a právní závěry krajského soudu

a) Skutkový stav

18. Skutkový stav věci, jak byl správním orgánem zjištěn, nebyl předmětem sporu mezi účastníky řízení. Předmětem sporu jsou právní závěry z něho vyvozené. Dlužno však poznamenat, že správní orgán při něm vycházel rovněž ze sdělení obchodní společnosti CZECH RENT A CAR s.r.o. o tom, kdo byl řidičem (zákazníkem) shora uvedených vozidel v rozhodnou dobu, ze smluv o jejich operativním leasingu uzavřených mezi žalobcem DLS, spol. s r.o. a obchodní společností CZECH RENT A CAR s.r.o. a dokladů o zapůjčení předmětných vozidel uvedeným řidičům (zákazníkům). Všechny tyto listiny jsou součástí správního spisu.
19. Usneseními postupně vydanými ve dnech 28. 3. 2017 a 29. 3. 2017 správní orgán přestupky spáchané shora uvedenými řidiči dle § 66 odst. 3 písm. g) tehdy platného zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, odložil, a to usnesením ze dne 29. 3. 2017, č. j. MUDK-ODP/27543-2017/kld 23600-2016/kld. Poté správní orgán všechna čtyři řízení o správních deliktech žalobce vedených dosud samostatně spojil ke společnému řízení. Dne 29. 3. 2017 pod č. j. MUDK-ODP/27563-2017/kld 23600-2016/l, vydal správní orgán Oznámení o zahájení správního řízení spolu s Vyrozuměním účastníka a jeho zmocněnce o provádění důkazů mimo ústní jednání a s Poučením o možnosti vyjádřit se k podkladům pro vydání rozhodnutí. V něm byl stanoven termín provádění dokazování mimo ústní jednání na den 13. 4. 2017. Žalobce se k tomuto jednání nedostavil, k věci se však vyjádřil podáním ze dne 20. 4. 2017.
20. Uvedl v něm, že v registru vozidel je zapsán jako provozovatel vozidel č.1 až č. 4 (viz. výše), přičemž tato vozidla poskytl společnosti CZECH RENT A CAR s. r. o., na základě smluv o operativním leasingu, které zároveň předložil k důkazu. Poté uvedl jména řidičů těchto vozidel, tedy pana L., pana L., pana R. a pana G., včetně jejich osobních dat a adres pro doručování. Poukázal na to, že CZECH RENT A CAR s. r. o. poskytl uvedeným řidičům předmětná motorová vozidla na základě nájemních smluv,

jejichž nedílnou součástí byly obchodní podmínky uvedené společností. Na základě nich nesměli jmenovaní řidiči přenechat k užívání pronajatá vozidla jiným osobám bez předchozího písemného souhlasu společnosti, což dokládal žalobce příslušnými nájemními smlouvami. Z uvedeného také dovozoval, že nemůže být pochyb o tom, který řidič, které vozidlo, v rozhodnou dobu řídil.

21. Vzhledem k tomu žalobce vyjádřil přesvědčení, že správní orgán byl povinen zahájit samostatná řízení o přestupku, proti jednotlivým řidičům (výše zmíněným), a že pokračovat v těchto řízeních měl i v případě, kdy se mu nepodařilo výzvy těmto osobám doručit, či v případě, že by nereagovali na výzvu správního orgánu. Dále odkazoval na § 125 f) odst. 4 zákona o silničním provozu, podle něhož bylo možné projednat správní delikt provozovatele vozidla pouze tehdy, pokud učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku. V tomto směru odkazoval na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2016, č. j. 3 As 204/2015 – 22, a rozhodnutí Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 28. 8. 2014, č. j. 30 A 99/2013 – 27.
22. Žalobce dále pokračoval s tím, že má za to, že nadepsanému správnímu orgánu byly dostatečně prokázány skutečnosti odůvodňující zahájení řízení o přestupku proti osobám pana L., pana L., pana R. a pana G. a zastavení řízení o správním deliktu provozovatele vozidla. Zároveň navrhoval provedení důkazů, a to jejich svědeckými výpověďmi, k ověření pravosti dokladů prokazujících jejich totožnost, jejich adresy v příslušných státech, jakož i svědecké výpovědi určených zaměstnanců společnosti CZECH RENT A CAR s. r. o., k otázkám, kdo jednotlivá motorová vozidla řídil.
23. Současně tvrdil, že se výše uvedené čtyři přestupky nestaly, že nedošlo k porušení pravidel silničního provozu a že jmenovaní pánové L., L., R. a G. povolenou rychlost nepřekročili. K prokázání této skutečnosti navrhoval provést důkaz ověřením nebo kalibrací použitých měřících zařízení.
24. Správní orgán však měl provedené důkazy za dostatečné, a proto ve věci rozhodl dne 26. 4. 2017 pod č. j. MUDK-ODP/36032-2017/kld 23600-2016/kld. O odvolání žalobce proti tomuto prvoinstančnímu správnímu rozhodnutí rozhodl žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím.

b) Právní hodnocení věci

25. Podstatou žaloby je tvrzení, že nebyly splněny zákonné podmínky pro vedení řízení o správních deliktech (následně byly spojeny ke společnému řízení) proti žalobci, když správní orgán neučinil nezbytné kroky ke zjištění pachatelů přestupků. Správní orgán věnoval této otázce v prvoinstančním správním rozhodnutí patřičnou pozornost, když v jeho odůvodnění v podstatě konstatoval následující.
26. Pokud jde o přestupek ze dne 10. 4. 2016 (oznámený správnímu orgánu dne 6. 5. 2016) v obci Choustníkovo Hradiště, tak z karty osobního motorového vozidla tovární značky OPEL ASTRA, registrační značky, správní orgán zjistil, že provozovatelem tohoto vozidla byl v rozhodné době žalobce. Proto jej vyzval ve smyslu ustanovení § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu k uhrazení určené částky ve výši 1.000 Kč, jako částky určené podle § 125h odst. 2 citovaného zákona. Současně jej poučil, že neuhradí-li určenou částku, může mu písemně sdělit údaje o totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku ve lhůtě 15 dnů. Provozovatel vozidla určenou částku neuhradil a namísto toho správnímu orgánu sdělil, že předmětné vozidlo řídil L. X. Takto označeného řidiče

správní orgán vyzval (podáním ze dne 15. 7. 2016) k podání vysvětlení podle ustanovení § 60 odst. 1 přestupkového zákona. Jmenovanému řidiči se však nepodařilo výzvu doručit na adresu jeho trvalého bydliště, kterou uvedl žalobce. Písemnost se vrátila zpět na adresu správního orgánu – Městského úřadu Dvůr Králové nad Labem, odboru dopravy a silničního hospodářství, jako nedoručitelná, po uplynutí maximální doby uložení, tj. 10 dní ode dne kdy byla připravena k vyzvednutí. Správní orgán nezjistil z dostupných databází ani jinou kontaktní adresu tohoto řidiče. Vzhledem k tomu, že osoba, od níž bylo požadováno podání vysvětlení vztahujícího se k této věci, zda tedy skutečně řídila v době spáchání uvedeného přestupku předmětné vozidlo, byla nekontaktní, správní orgán s ní nezahájil řízení o přestupku jen na základě sdělení provozovatele vozidla. Proto také správní orgán uzavřel, že nebylo možné zjistit, zda žalobcem označená osoba byla v době spáchání výše uvedeného přestupku skutečným řidičem předmětného vozidla a že se mu tak nepodařilo ověřit skutečného pachatele výše uvedeného přestupku.

27. Pokud jde o přestupek ze dne 9. 5. 2016 (oznámený správnímu orgánu dne 11. 6. 2016) v obci Choustníkovo Hradiště (v pořadí druhý), tak z karty osobního motorového vozidla tovární značky ŠKODA OCTAVIA, registrační značky, správní orgán zjistil, že provozovatelem vozidla byl v rozhodné době žalobce. Proto jej vyzval ve smyslu ustanovení § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu k uhrazení určené částky ve výši 1.000 Kč, jako částky určené podle § 125h odst. 2 citovaného zákona. Současně jej poučil, že neuhradí-li určenou částku, může mu písemně sdělit údaje o totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku ve lhůtě 15 dnů. Provozovatel určenou částku neuhradil a namísto toho správnímu orgánu sdělil, že předmětné vozidlo řídil O. L. Takto označeného řidiče správní orgán vyzval (podáním ze dne 6. 12. 2016) k podání vysvětlení podle ustanovení § 60 odst. 1 přestupkového zákona. Jmenovanému řidiči se však nepodařilo výzvu doručit na adresu jeho trvalého bydliště, kterou uvedl žalobce. Písemnost se vrátila zpět na adresu správního orgánu – Městského úřadu Dvůr Králové nad Labem, odboru dopravy a silničního hospodářství, jako nedoručitelná, po uplynutí maximální doby uložení, tj. 10 dní ode dne kdy byla připravena k vyzvednutí. Správní orgán nezjistil z dostupných databází ani jinou kontaktní adresu tohoto řidiče. Vzhledem k tomu, že osoba, od níž bylo požadováno podání vysvětlení vztahujícího se k této věci, zda tedy skutečně řídila v době spáchání uvedeného přestupku předmětné vozidlo, byla nekontaktní, správní orgán s ní nezahájil řízení o přestupku jen na základě sdělení provozovatele vozidla. Proto také správní orgán uzavřel, že nebylo možné zjistit, zda žalobcem označená osoba byla v době spáchání výše uvedeného přestupku skutečným řidičem předmětného vozidla a že se mu tak nepodařilo ověřit skutečného pachatele výše uvedeného přestupku.
28. Pokud jde o přestupek ze dne 27. 6. 2016 v obci Choustníkovo Hradiště (v pořadí třetí), tak z karty osobního motorového vozidla tovární značky OPEL CORSA-E, registrační značky, správní orgán zjistil, že provozovatelem tohoto vozidla byl v rozhodné době žalobce. Proto jej vyzval podáním ze dne 5. 9. 2016 ve smyslu ustanovení § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu k uhrazení určené částky ve výši 1.000 Kč, jako částky určené podle § 125h odst. 2 citovaného zákona. Současně jej poučil, že neuhradí-li určenou částku, může mu písemně sdělit údaje o totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku ve lhůtě 15 dnů. Provozovatel vozidla určenou částku neuhradil a namísto toho správnímu orgánu sdělil, že předmětné vozidlo řídil v rozhodné době L. R. Takto označeného řidiče správní orgán vyzval (podáním ze dne 20. 9. 2016) k podání vysvětlení podle ustanovení § 60 odst. 1 přestupkového zákona. Tento řidič zásilku osobně převzal

dne 26. 9. 2016, nijak na ni ovšem nereagoval. Proto mu správní orgán zaslal dne 19. 12. 2016 uvedenou výzvu k podání vysvětlení ještě jednou, přičemž jmenovaný si ji opět převzal dne 4. 1. 2017. Požadované vysvětlení však správnímu orgánu nepodal.

29. Vzhledem k tomu, že osoba, která byla obesílána do ciziny, a od níž bylo požadováno podání vysvětlení vztahujícího se k této věci, zda skutečně řídila v době spáchání uvedeného přestupku předmětné vozidlo, byla nekontaktní, správní orgán s ní ne zahájil řízení o přestupku jen na základě sdělení provozovatele vozidla. Proto také správní orgán uzavřel, že nebylo možné zjistit, zda žalobcem označená osoba byla v době spáchání výše uvedeného přestupku skutečným řidičem předmětného vozidla a že se mu tak nepodařilo ověřit skutečného pachatele výše uvedeného přestupku.
30. Pokud jde o přestupek ze dne 11. 7. 2016 (oznámený správnímu orgánu dne 17. 8. 2016) v obci Choustníkovo Hradiště, tak z karty osobního motorového vozidla tovární značky OPEL MERIVA, registrační značky, správní orgán zjistil, že provozovatelem tohoto vozidla byl v rozhodné době žalobce. Proto jej vyzval ve smyslu ustanovení § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu k uhrazení určené částky ve výši 1.000 Kč, jako částky určené podle § 125h odst. 2 citovaného zákona. Současně jej poučil, že neuhradí-li určenou částku, může mu písemně sdělit údaje o totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku ve lhůtě 15 dnů. Provozovatel vozidla určenou částku neuhradil a namísto toho správnímu orgánu sdělil, že předmětné vozidlo řídil v rozhodné době P. G. Takto označeného řidiče správní orgán vyzval (podáním ze dne 17. 10. 2016) k podání vysvětlení podle ustanovení § 60 odst. 1 přestupkového zákona. Jmenovanému řidiči se však nepodařilo výzvu doručit na adresu jeho trvalého bydliště, kterou uvedl žalobce. Písemnost se vrátila zpět na adresu správního orgánu – Městského úřadu Dvůr Králové nad Labem, odboru dopravy a silničního hospodářství, jako nedoručitelná, po uplynutí maximální doby uložení, tj. 10 dní ode dne kdy byla připravena k vyzvednutí. Správní orgán nezjistil z dostupných databází ani jinou kontaktní adresu tohoto řidiče. Vzhledem k tomu, že osoba, od níž bylo požadováno podání vysvětlení vztahujícího se k této věci, zda tedy skutečně řídila v době spáchání uvedeného přestupku předmětné vozidlo, byla nekontaktní, správní orgán s ní ne zahájil řízení o přestupku jen na základě sdělení provozovatele vozidla. Proto také správní orgán uzavřel, že nebylo možné zjistit, zda žalobcem označená osoba byla v době spáchání výše uvedeného přestupku skutečným řidičem předmětného vozidla a že se mu tak nepodařilo ověřit skutečného pachatele výše uvedeného přestupku.
31. Na základě těchto skutečností poté správní orgán ověřoval, zda jsou splněny podmínky pro projednání těchto přestupků jako správních deliktů ve smyslu § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu, předně pak to, zda učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele (pachatelů) přestupku. Na tuto zásadní otázku odpověděl kladně na pozadí závěrů rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2016, č.j. 1 As 237/2015-31, z něhož citoval následující:

„Mají-li správní orgány (ať již na základě označení řidiče provozovatelem vozidla nebo na základě jiných skutkových okolností) reálnou příležitost zjistit přestupce, musí se o to pokusit.

Naopak pokud provozovatel vozidla k výzvě správního orgánu označí za řidiče osobu, kterou nelze dohledat nebo se jí nedaří doručovat, případně označí osobu, která odepře podání vysvětlení z důvodu podle § 60 odst. 1 věty za středníkem zákona o přestupcích, nebo dochází-li k řetězení označených osob (označený řidič označí dalšího řidiče atd.), je podmínka učinění

nezbytných kroků ve smyslu § 125f odst. 4 zákona o přestupcích naplněna a správní orgán po odložení či zastavení řízení o přestupku projedná správní delikt.

Aplikují-li se výše uvedená východiska na nyní posuzovanou věc, je zřejmé, že správní orgány nezbytné kroky ke zjištění osoby pachatele přestupku učinily.

Stěžovatel za řidiče vozidla označil nekontaktní osobu žijící v zahraničí. Správní orgány vyvinuly snahu tuto osobu kontaktovat. Tato snaha ale vyšla vniveč. Správní orgány neměly žádné další indicie, které by mohly reálně vést k určení totožnosti pachatele přestupku a jeho usvědčení z přestupku. Identifikování pachatele přestupku na základě označení řidiče provozovatelem tak nebylo možné. Žádná reálná možnost, jak zjistit přestupce, tak v dané chvíli neexistovala, a proto správní orgány nepochybyly, pokud zahájili řízení o správním deliktu provozovatele vozidla. Stěžovatelova první námitka tedy není důvodná.“

32. Na základě uvedené judikatury dospěl správní orgán k závěru, že ve všech výše uvedených případech učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatelů zmíněných přestupků ve smyslu ust. § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu, a krajský soud se s ním co do závěru o této otázce plně ztotožňuje. Lze samozřejmě přisvědčit žalobci, že v daných případech nedošlo k tomu, že by údajní řidiči odmítli podat vysvětlení z důvodu podle § 60 odst. 1 věty za středníkem zákona o přestupcích, ale to materiálně na věci nic nemění. Tři údajné řidiče totiž nebylo možno na žalobcem označených adresách kontaktovat, poslední z nich sice výzvy správního orgánu přebíral, požadované vysvětlení správnímu orgánu stejně neposkytl. Z postupů správního orgánu je zřejmé, že se správní orgán pokusil zjistit přestupce, že se mu však buď nepodařilo doručovat písemnosti na adresy udané provozovatelem vozidel a v jednom z případů řidič, který záslku převzal, pak fakticky odepřel podání vysvětlení, když na výzvy nijak nereagoval. Za tohoto stavu má krajský soud za zákonu odpovídající, když správní orgán uvedené přestupkové věci odložil a zahájil se žalobcem řízení o správních deliktech.
33. Dále si je třeba uvědomit, že přestupkové řízení je řízením zahajovaným v převážné většině z úřední povinnosti, tak jako by tomu bylo ostatně i v daných případech. Než k takovému řízení ale správní orgán přistoupí, musí mít dostatečné indicie k závěru, že se konkrétní osoba mohla přestupkového jednání skutečně dopustit. Před vlastním zahájením přestupkového řízení tedy existuje určité období „zjišťovací“, v němž správní orgán sumarizuje a hodnotí dostupné podklady, jež by mohly k zahájení přestupkového řízení vést. Byť při nich může správní orgán provádět celou řadu úkonů, tak vzhledem k tomu, že ještě není vedeno vlastní přestupkové řízení, které je řízením správním, nevztahují se na ně ustanovení části druhé správního řádu, nazvané „Obecná ustanovení o správním řízení“. Tedy např. ani ustanovení § 25 odst. 1 správního řádu, které upravuje doručování úředních písemností veřejnou vyhláškou osobám neznámého pobytu a osobám, jimž se prokazatelně nedaří doručovat, jakož i osobám, které nejsou známy či ustanovení § 32 odst. 2 písm. d) téhož zákona, podle něhož správní orgán ustanoví opatrovníka osobám neznámého pobytu a sídla a osobám, jimž se prokazatelně nedaří doručovat. Možnosti správního orgánu tak byly značně omezeny.
34. Krajský soud je i vzhledem k uvedenému přesvědčen o tom, že správní orgán podnikl potřebné úkony ke zjištění pachatelů přestupků, že další již nebyly třeba. Ad absurdum by totiž pod požadavek žalobce podnikat další kroky bylo možno zahrnout i vyhlášení pátrání, což by byl prostředek zjevně neadekvátní, zvláště pak za situace, kdy je znám provozovatel vozidla, vlastník nástroje spáchání protiprávního skutku. A stejně tak za

situace, kdy se údajní přestupci zdržují v cizině a nelze pokutovat v případech, kdy odmítnou správnímu orgánu podat vysvětlení, kdy je zřejmé, že by jim, byť i jen teoreticky, hrozil postih za přestupek.

35. Třeba přitom zdůraznit, že správní orgán nezpochybňuje, že by žalobce neuvedl jména údajných řidičů a že by jejich věrohodnost nedoložil jejich osobními doklady. Nicméně označení řidiči byli správnímu orgánu nedostupní, nekontaktní, a to bylo pro rozhodnutí ve věci rozhodující, jak ostatně plyne ze široké judikatury Nejvyššího správního soudu k této otázce. Z ní lze např. uvést rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2018, č. j. 5 As 41/2016-47, v němž se mimo jiné uvádí následující:

„Prvním důvodem, pro který stěžovatel zpochybnil zákonnost napadeného rozsudku, je, že se správní orgán I. stupně spokojil s tím, že se mu nepodařilo doručit předvolání k podání vysvětlení osobě označené za řidiče vozidla; namísto toho, aby dále pokračoval v šetření přestupku, věc odložil a následně projednal správní delikt se stěžovatelem jako provozovatelem vozidla ve smyslu § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu, dle kterého: „[p]rávnícká nebo fyzická osoba se dopustí správního deliktu tím, že jako provozovatel vozidla v rozporu s § 10 nezajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem.“

Citovaná skutková podstata činí provozovatele vozidla odpovědným za správní delikt; tato odpovědnost je konstruována jako objektivní, přičemž cílem dané úpravy – vložené do zákona o silničním provozu novelou provedenou zákonem č. 297/2011 Sb., s účinností od 19. 1. 2013 – je to, aby nedodržování povinností řidiče a pravidel provozu na pozemních komunikacích nezůstávalo nepotrestáno a aby za takové jednání v případě nezjištění pachatele odpovídal právě provozovatel vozidla (v podrobnostech viz zápis z hlasování v Poslanecké sněmovně o návrhu novely zákona o silničním provozu vráceném Senátem ze dne 6. 9. 2011, dostupný na <http://www.psp.cz/eknih/2010ps/stenprot/021schuz/s021045.htm>).

Takto konstruovaná objektivní odpovědnost provozovatele vozidla za porušení povinností řidiče prošla i testem ústavnosti, když Ústavní soud zamítl návrh na zrušení § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu a na vylovení protiústavnosti § 125f odst. 1 téhož zákona (ve znění účinném do 30. 6. 2017); blíže viz nálezy Ústavního soudu ze dne 16. 5. 2018, sp. zn. Pl. ÚS 15/16, publ. pod č. 116/2008 Sb. Současně byla opakovaně předmětem rozhodování Nejvyššího správního soudu, který např. v rozsudku ze dne 11. 12. 2014, č. j. 3 As 7/2014 – 21, potvrdil, že: „...je zcela přiléhavé, pokud zákonodárce zvolil objektivní formu odpovědnosti samotného provozovatele vozidla, jenž je jako vlastník věci - nástroje spáchání protiprávnosti - z hlediska veřejného práva primárně identifikovatelnou a konkrétní osobou.“

Je to tedy provozovatel vozidla – zde: stěžovatel, vůči němuž je uplatňována odpovědnost za porušení povinností řidiče, nicméně stále jde o odpovědnost subsidiární, podpůrnou (shodně srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2014, č. j. 1 As 131/2014 – 45). Na prvním místě stojí odpovědnost za přestupek, kterou nese řidič, nikoli provozovatel vozidla; proto také zákon výslovně počítá s možností provozovatele vozidla sdělit údaje o totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku (§ 125h odst. 6 zákona o silničním provozu). O této možnosti musí být provozovatel vozidla poučen, což se v tomto případě stalo.

Jak vyplývá z předloženého správního spisu, stěžovatel – v návaznosti na písemnou výzvu správního orgánu I. stupně ze dne 29. 4. 2014, č. j. MMP/094487/14, aby uhradil částku ve výši 300 Kč anebo sdělil totožnost řidiče, který dne 26. 4. 2014 parkoval v úseku platnosti

dopravní značky B 28 – prostřednictvím svého zmocněnce: společnosti FLEET Control s. r. o. uvedl, že v dané době měl vozidlo k užívání a řídil jej „J. R. B., nar. ... v G., č. pasu: ..., trvale bytem x.“ Na základě toho správní orgán I. stupně výzvou ze dne 21. 5. 2014, č. j. MMP/111509/14, předvolal označeného řidiče k podání vysvětlení. Výzva se mu ovšem vrátila jako nedoručená s poznámkou „address incomplete“ – adresa neúplná. Posléze správní orgán doručoval na uvedenou adresu opakovaně v případě dalších přestupků, u nichž byl provozovatelem vozidla, resp. zastupující společností FLEET Control s. r. o. rovněž uváděn jako možný přestupce J. R. B. I toto doručování bylo neúspěšné, a proto správní orgán I. stupně usoudil, že jmenovaný je pro něho nedosažitelný a od jeho dalšího předvolávání upustil. Současně celou věc odložil dle § 66 odst. 3 písm. g) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě.

Podle názoru Nejvyššího správního soud správní orgány splnily podmínky pro projednání správního deliktu provozovatele vozidla stanovené v § 125f odst. 4 písm. a) zákona o silničním provozu, podle něhož: [o]becní úřad obce s rozšířenou působností správní delikt podle odstavce 1 projedná, pouze pokud učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku a nezahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě.“

Z uvedených skutkových okolností případu stěžovatele je totiž zřejmé, že správní orgán I. stupně „nezahájil řízení o přestupku a věc odložil“; to je nezpochybnitelný fakt. Současně také „učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku“, pokud prokázal, že se mu opakovaně nedaří doručovat do zahraničí osobě označené za řidiče v době spáchání přestupku. Za dané situace zde nebyl dán žádný důvod činit další rozsáhlé šetření či jiné kroky naznačované stěžovatelem. Ostatně byl to sám stěžovatel, kdo uvedl J. R. B. jako osobu řidiče a bylo nepochybně v jeho zájmu, aby bylo možné uvedeného řidiče nejen ztotožnit, ale také zkontaktovat.

(-)

Nejvyšší správní soud je toho názoru, že po správních orgánech nelze podle § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu vyžadovat činění rozsáhlých kroků ke zjištění pachatele přestupku, nemají-li pro takové zjištění potřebné indicie a případné označení řidiče provozovatelem vozidla k výzvě podle § 125h odst. 6 téhož zákona zjevně nevede k nalezení a usvědčení pachatele přestupku; viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015 – 46, v němž bylo rovněž konstatováno, že: „...pokud provozovatel vozidla k výzvě správního orgánu označí za řidiče osobu, kterou nelze dohledat nebo se jí nedaří doručovat, případně označí osobu, která odepře podání vysvětlení z důvodu podle § 60 odst. 1 věty za středníkem zákona o přestupcích (srov. citovaný rozsudek 3 As 7/2014 – 21), nebo dochází-li k řetězení označených osob (označený řidič označí dalšího řidiče atd.), je podmínka učinění nezbytných kroků ve smyslu § 125f odst. 4 zákona o přestupcích naplněna a správní orgán po odložení či zastavení řízení o přestupku projedná správní delikt“ (pozn. podtržení doplněno Nejvyšším správním soudem).“

36. Rovněž tento rozsudek má krajský soud za přílehlavý na přezkoumávanou věc, ovšem s tím rozdílem, že zásilky byly zasílány na adresy dle úředních dokumentů. Neúplnost adres nebyla nikým v průběhu řízení namítána, takže nebylo ani třeba doručování opakovat. Pokud byla řidiči R. doručována výzva dvakrát, bylo tomu nepochybně proto, že si první výzvu převzal a správní orgán zřejmě doufal, že alespoň s ním by bylo možno

vést přestupkové řízení. Jiné vysvětlení tento postup nemá s ohledem na postupy vůči dalším řidičům.

37. Ve světle všech výše uvedených skutečností bylo proto možno uzavřít, že postup správních orgánů zúčastněných na řízení považuje krajský soud za dostatečný k projednání správního deliktu žalobce jako provozovatele vozidla (vozidel) dle § 125f odst. 1 ve spojení s § 125f odst. 4 písm. a) zákona o silničním provozu. Vzhledem k okolnostem přezkoumávané věci má totiž krajský soud za to, že zaslání pouze jediné výzvy údajným řidičům bylo plně postačující a že nebylo povinností správního orgánu pátrat po tom, zda žalobcem označení řidiči „čistě náhodou“ v mezidobí nezměnili své trvalé bydliště (viz strana pátá žaloby uprostřed). Na odpovědnost žalobce, její vyloučení, za daný správní delikt, pak nemůže mít žádný vliv ani skutečnost, že je pronajímatelem motorových vozidel a v důsledku toho častěji vystaven podobným věcem. S touto skutečností musí počítat při svých ekonomických rozvahách. Je totiž zcela nemyslitelné, aby si jeho klienti či klienti jeho klientů pletli provoz na pozemních komunikacích s „*džunglí*“, a to vše zůstalo bez jakéhokoli postihu protiprávních jednání. V tomto směru nemůže být žádných rozdílů mezi provozovateli motorových vozidel. Zavedení institutu správního deliktu provozovatele motorového vozidla se pak neomezuje jen „*přestupky osob blízkých*“, ale na všechny případy přestupků dle silničního zákona, kdy není znám přestupce (řidič vozidla). V ostatním se pak krajský soud odkazuje na obsah napadených rozhodnutí, neboť se s nimi plně ztotožňuje a jen jinými slovy by jinak říkal totéž.
38. K žalobcem v žalobě odkazovaným rozhodnutím Nejvyššího správního soudu ještě třeba dodat, že jejich výběr a interpretace byla účelově selektivní, nezohledňující odlišný skutkový stav judikovaných věcí a jím citované pasáže vyňaté z této judikatury jsou také povětšinou vytrženy z kontextu, a proto nejsou na nyní projednávanou věc přílehlavé.
39. S ohledem na shora uvedené krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 s. ř. s. (viz výrok I. tohoto rozsudku).

VI. Náklady řízení

40. Ve věci byl úspěšný žalovaný, a proto by měl nárok na náhradu nákladů řízení podle § 60 odst. 1 s. ř. s. proti žalobci, který úspěch ve věci neměl. Krajský soud však nezjistil, že by žalovanému nějaké náklady řízení před krajským soudem vznikly. Proto bylo rozhodnuto o nákladech řízení, jak uvedeno ve výroku II. tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje,

v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Hradec Králové 4. července 2019

JUDr. Pavel Kumprecht v. r.
samosoudce